

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ:
ТРАДИЦІЯ ТА МОДЕРН**

Освітня програма: усі

Спеціальність: усі

Галузь знань: усі

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «29» серпня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія української культури і традиція та модерн
Освітня програма	усі
Спеціальність	усі
Галузь знань	усі
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: підвищення рівня світоглядної та гуманітарної підготовки студентів шляхом оволодіння знаннями про сутність вітчизняної культури, її різновиди та історико-типологічні ознаки.

Завдання:

- ознайомити студентів із загальними напрямками та закономірностями процесу розвитку української культури;
- визначити основні підходи до розуміння сучасних проблем української культури;
- розвивати мислення студентів: образне, асоціативне, абстрактне, логічне;
- виховувати у студентів повагу до духовних здобутків людства, здатність формувати, формулювати й активно обстоювати власну точку зору, систему життєвих, естетичних цінностей і пріоритетів, прагнення мати власне світобачення, зберігати й продовжувати кращі національні традиції.

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність працювати в команді та автономно.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.

Результати навчання

Вільно спілкуватися з культурологічних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її,

впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
 Розуміти фундаментальні принципи культури.
 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем у сфері культури.
 Розуміти основні проблеми культурологічної науки та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
 Знати й розуміти основні поняття культурологічної науки, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у сфері культури.
 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі культури, дотримуватися правил академічної доброчесності

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	«Історія української культури: традиції та модерн» як навчальна дисципліна	Ознайомитися з метою та завданнями курсу Історія української культури: традиції та модерн» «. Розкрити еволюцію поняття «культура» в різні історичні епохи. Знати антропологічний, галузевий та філософський підходи щодо з'ясування сутності культури. Ознайомитися з структурою та функціями культури. Аналізувати типи і форми культури. Знати періодизацію, джерельну базу, методи та принципи вивчення української культури.	Тести, контрольні запитання, завдання для індивідуальної роботи
2.	Витоки української культури	Знати періодизацію первісної культури та джерела її вивчення. Аналізувати первісні вірування, (анімізм, тотемізм, фетишизм), культи (Богині-матері, предків, вождів) та міфологічне світосприйняття архаїчної людини. Розуміти особливості трипільської культури та її вплив на побут і мистецтво східних слов'ян, культури кіммерійців, скіфів, сарматів та праслов'янські (Зарубинецька, Черняхівська, Київська) культури I-V ст. Знати типологію і періодизацію античної культури на території України. Розкрити «велику колонізацію» та заснування міст-полісів у Північному Причорномор'ї та Криму. Аналізувати особливості та основні цінності античної культури: агональність, космологізм, антропоцентризм. Розкрити гуманістичну сутність античної культури, її роль у формуванні європейської цивілізації та розвитку середньовічної культури.	Тести, контрольні запитання, завдання для індивідуальної роботи
3.	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	Знати типологію культури Середньовіччя та її особливості. Аналізувати специфіку формування та основні етапи розвитку культури українського Середньовіччя. Розуміти значення прийняття християнства та його ролі в історії вітчизняної культури. Аналізувати розвиток писемності, освіти, етико-філософської думки, природничих знань та естетичної самосвідомості. Розкрити особливості	Тести, контрольні запитання, завдання для індивідуальної роботи

		літописання як жанру вітчизняної оригінальної літератури. Розглянути скульптуру, живопис, декоративно-прикладне мистецтво і музичну культуру Київської Русі. Аналізувати соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства.	роботи
4.	Український Ренесанс (XIV – XVI ст.)	Знати сутність понять: Відродження, Ренесанс, гуманізм. Розуміти суспільно-політичні та історичні особливості розвитку України в XIV – XVI ст. Аналізувати вплив Північного Відродження та Реформації на українське Відродження XVI ст. Знати теорії природного права, суспільного договору та освіченої монархії поширені в українській культурі XVI ст. Розглянути розвиток освіти, книгодрукування, архітектуру, образотворче мистецтво та музичну культуру в Україні у XIV – XVI ст.	Тести, контрольні запитання, завдання для індивідуальної роботи
5.	Тема 5. Вітчизняна культура Нового часу (XVII - XVIII ст.).	Розглянути особливості та світоглядні орієнтири культури Нового часу. Розкрити феномен козацтва як культурного явища. Висвітлити основні цінності культури козацько-гетьманської доби і плюралізм вітчизняної художньої культури XVII– XVIII ст.: бароко, класицизм, рококо, сентименталізм. Висвітлити розвиток української науки й філософії (Г. Сковорода, Ф. Прокопович), літератури і книгодрукування, архітектури, образотворчого, музичного та театрального мистецтва.	Тести, контрольні запитання, завдання для індивідуальної роботи
6.	Культура України XIX ст.	Розглянути суперечливість матеріальної та духовної культури XIX ст. та особливості формування нової картини світу в культурі XIX ст. Висвітлити мистецтво, філософію та мораль як головні форми духовної самосвідомості культури XIX ст. Розкрити типологічну своєрідність культури, розширення її «світу» (виникнення фото, кіно, дизайну). Проаналізувати роль освітніх закладів та наукових інституцій в культурі України XIX ст. Висвітлити вплив Кирило-Мефодіївського братства на розвиток національної самосвідомості українців. Розкрити різноманітність художнього життя: класицизм, романтизм, реалізм, імпресіонізм, символізм, модерн.	Тести, контрольні запитання, завдання для індивідуальної роботи
7.	Сучасна українська культура	Розкрити роль науково-технічної революції як чинника розвитку сучасної світової культури. Аналізувати такі форми культури як: контркультура, елітарна та масова культура. Розкрити переваги та ризики національних культур в умовах глобалізації. ати періодизацію та загальні риси розвитку культури України у XX – на поч. XXI ст. Висвітлити особливості розвитку освіти, науки, літератури, образотворчого мистецтва, кіно та театру України у новітню добу. Знати головні тенденції сьогочасного культурного процесу, зміни в способі життя та життєвих цінностях.	контрольні запитання, завдання для індивідуальної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття і тестовий контроль	70
Контрольна робота	20
Самостійна робота (термінологічний словник)	10
Індивідуальне завдання	
Екзамен	
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя, тестові завдання		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		5	5	5	5		70
Контрольна робота												20						20
Самостійна р-та																	10	0
Індивідуальні завдання																		
Залік /Екзамен																		
Всього за тижень		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	5	5	5	5	10	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання, мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Архітектура: Короткий словник-довідник / А. П. Мардер, М. Ю. Євреїнов, О. А. Платеницька та ін.; Заг. ред. А. П. Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 335с. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання: у 2-х т./ Сергій Безклубенко. – К.: Інституту культурології Академії мистецтв України. Т.1. А–Л. – 2008. – 239с.; Т.2. М–Я. – 2010. – 255с. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. / За ред. І . З. Цехмістро, В . І. Штанько, В . С. Старовойт та ін. – К., 2003. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ . навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. – К., 2010. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . 	

- А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000.
8. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І. Білик. – К., 2002.
 9. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.
 10. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с.
 11. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993.
 12. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994.
 13. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб. / Під. ред. Л . І. Кормича, В. В .Багацького. – Х., 2003.
 14. Матвєєва Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с.
 15. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998.
 16. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
 17. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с.
 18. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.

7. Контактна інформація

Кафедра	філософії, соціології та релігієзнавства вул. Шевченка, 57 (гуманітарний корпус), каб. 503 Телефон: +80342596015 Сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ Електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач	Кучера Ірина Василівна
Контактна інформація викладача	iryna.kuchera@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Загальна кількість балів в межах курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не задовільно»; 50 – 69 балів – «задовільно», 70 – 89 балів – «добре», 90 – 100 балів – «відмінно».</p> <p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none">- усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей, рефератів, есе – 70 балів контрольна робота (у формі тестів) – 20 балів;- індивідуальна робота: ведення термінологічного словника (не менше 100 термінів) – 10 балів; <p>Сумарна кількість – 100 балів.</p> <p>Контрольна робота проводиться у тестовій формі.</p> <p>Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 60 хв. (в межах 6 семінарського заняття).</p> <p>На семінарських заняттях також розглядаються завдання для самостійної роботи. Виконані індивідуальні завдання надсилаються викладачу на контакту пошту.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відвідування всіх занять є обов'язковим. За наявності пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або повторного написання тесту.</p> <p>Відпрацювання проводяться в межах консультацій. При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконати індивідуальне завдання.</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ</p>

	<p>“Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	Під час проведення занять онлайн обов’язковим є включена камера студента. Невиконання умови означатиме відсутність студента на навчальному занятті.
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.
Неформальна освіта	Є можливість розглянути та зарахувати як вид самостійної чи індивідуальної роботи сертифікати про проходження додаткових курсів на онлайн-платформах (наприклад, Prometheus).

Викладач

Кучера І.В.